

Huvudman

Stiftelsen Äventyret
org. nr. 802426-2159
styrelsen@aventyret.net

Ärendet

Tillsyn av Grundskolan Äventyret i Västerås kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 6 mars 2024

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Äventyret att senast **den 31 januari 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande legitimerade och behöriga lärare. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Stiftelsen Äventyret inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart och får inte överklagas (26 kap. 10 § samt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Stiftelsen Äventyret ska vidta följande åtgärder

Legitimerade och behöriga lärare

1. Se till att undervisande lärare i ämnena engelska, fysik, geografi, kemi, religion, svenska, teknik samt NO och SO har legitimation och är behöriga att undervisa i dessa ämnen. Om sådana lärare inte finns att tillgå i alla dessa ämnen ska huvudmannen istället se till att undervisande lärare i de ämnen där sådana lärare inte finns att tillgå är lämpliga att bedriva undervisningen och i så stor utsträckning som möjligt har en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. Anställningsavtal för lärare i SO i årskurs 1, engelska i årskurserna 1 och 3–5, NO och svenska i årskurserna 1 och 4–6, teknik i årskurs 1, 3 och 7–9, geografi, religion, fysik och kemi i årskurserna 7–9 och redogörelser för lärarnas behörighet ska bifogas redovisningen av vidtagna åtgärder. Om någon av dessa lärare inte är behöriga för ett ämne han eller hon undervisar i ska även annonser och ansökningar för tjänsten i detta ämne bifogas redovisningen. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen.)

Områden med avhjälptra brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och särskilt stöd samt utredning av elevers ordningsstörande beteende.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2023:8606) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har den 6 mars 2024 beslutat att förelägga Stiftelsen Äventyret att senast den 14 juni 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande legitimerade och behöriga lärare samt extra anpassningar och särskilt stöd. Vidare har Skolinspektionen tilldelat Stiftelsen Äventyret en anmärkning rörande utredning av elevers ordningsstörande beteende.

Stiftelsen Äventyret har den 17 juni 2024 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet och anmärkningen.

Skolinspektionen har i ett uppföljande besök den 18–20 september 2024 genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat en lärarförteckning och skolans rutiner kring arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Stiftelsen Äventyret följt föreläggandet och vidtagit åtgärder med anledning av anmärkningen samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 6 mars 2024 bedömde Skolinspektionen att det var en brist att huvudmannen inte sökt efter legitimerade och behöriga lärare i engelska i årskurs 4 och 5, fysik, kemi, matematik och teknik i årskurs 7-9 och trä- och metallslöjd.

Av skriftlig information från huvudmannen framgår att det finns fyra lärare på skolan som inte är legitimerade. Det framgår även att en av dessa lärare bedriver högskolestudier och ska ansöka om lärarlegitimation när hen slutfört utbildningen. Läraren undervisar nu i årskurs 1 i ämnena bild, engelska, matematik, NO, SO, svenska och teknik. Vidare framgår av intervju med rektorn att två lärare väntar på sina lärarlegitimationer.

Av den redovisning som huvudmannen inkommit med framgår att de lärare som saknar lärarlegitimation har tidsbegränsade anställningar på maximalt ett år. Vidare framgår att det inte finns behöriga lärare som undervisar i engelska i årskurserna 3-5, NO och svenska i årskurserna 4-6, teknik i årskurserna 3 och 7-9, bild, geografi, religion, fysik och kemi i årskurserna 7-9 och hem- och konsumentkunskap i årskurserna 8-9.

I intervju med rektorn uppges att skolan annonserat efter en biträdande rektor där kompetens i ämnena bild, matematik, hem- och konsumentkunskap och slöjd efterfrågades i samma annons. Huvudmannen har inte annonserat efter lärare i några andra ämnen under det senaste året.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen). Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska vara lämplig att bedriva undervisningen, och i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sådan lärare får bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva. Det övergripande syftet med

reglerna är att så långt som möjligt säkerställa att elever får undervisning av lärare som har en utbildning för den undervisning de bedriver. Ambitionen ska vara att eleverna alltid undervisas av lärare som har en utbildning för den undervisning som de bedriver. Vidare anges att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och att studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat. (Prop. 2009/10:165, s. 261f, 269 och 649.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vid Grundskolan Äventyret när det gäller att undervisningen ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare. Av utredningen framgår att obehöriga lärare undervisar i ämnena SO i årskurs 1, engelska i årskurserna 1 och 3–5, NO och svenska i årskurserna 1 och 4–6, teknik i årskurs 1, 3 och 7–9, geografi, religion, fysik och kemi i årskurserna 7–9 utan att huvudmannen sökt efter en legitimerad och behörig lärare i dessa ämnen. Av skollagen följer att endast en lärare som har legitimation och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Om en sådan lärare inte finns att tillgå får en annan lärare bedriva undervisningen under högst ett år. Det innebär att huvudmannen minst en gång per år måste försöka att anställa en legitimerad och behörig lärare i dessa ämnen. Så har inte skett för undervisningen i dessa ämnen, vilket är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Stiftelsen Äventyrets verksamhet vid Grundskolan Äventyret uppfyller inte författningarnas krav vad gäller legitimerade och behöriga lärare. Det finns därför skäl att förelägga Stiftelsen Äventyret att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden med avhjälpna brister

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 6 mars 2024 bedömde Skolinspektionen att det var en brist att det fanns elever som, trots extra anpassningar, fortfarande riskerade att inte uppnå betygskriterierna utan att anmälas till rektorn för en utredning om särskilt stöd. Vidare bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i skolans utformning av åtgärdsprogram då utvärderingsdatum, uppföljningsdatum samt uppgift om ansvarig person för uppföljning och utvärdering saknades i skolans åtgärdsprogram.

Av den skriftlig information huvudmannen inkommit med samt av intervju med rektorn framgår att skolans specialpedagog i maj 2024 informerat samtliga lärare om skolans struktur gällande anmälan om en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Information har lämnats om hur lärare ska gå tillväga om det befaras att en elev inte kommer att nå betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas trots extra anpassningar. Det har också getts information om lärares skyldighet att anmäla denna oro till skolans rektor. Av intervju med lärare framgår att rutinerna för att anmäla elevers behov av särskilt stöd har förtydligats sedan en specialpedagog anställts på skolan och att det fungerar bra att anmäla elever som kan vara i behov av särskilt stöd. Anmälan görs via en blankett.

Av skriftligt inkommen information samt av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av på plats framgår att skolans åtgärdsprogram har uppdaterats med datum för uppföljning och utvärdering samt vem som ansvarar för uppföljning och utvärdering.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven

uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning av elevers ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 6 mars 2024 bedömde Skolinspektionen att det var en brist att det fanns elever som upprepat störde ordningen som inte har utretts för ordningsstörande beteende.

Av skriftlig information från huvudmannen framgår att en utredning startas då ett ärende om ordningsstörande beteende inkommer och att händelser som uppfattats som ordningsstörande kartläggs. Vidare framgår att utredningen utgör underlag för ett beslut om åtgärd för att stoppa det ordningsstörande beteendet. Åtgärderna ska följas av en handlingsplan med en tydlig beskrivning och vem som ansvarar för vilka delar av handlingsplanen. Åtgärderna och handlingsplanen ska följas upp och resultatet av åtgärderna ska utvärderas. Åtgärderna för att stoppa det ordningsstörande beteendet är disciplinära åtgärder.

I intervju med elevhälsan och rektorn bekräftas att det finns en ny rutin för att utreda elevers ordningsstörande beteende. I intervju med elevhälsan framkommer att en sådan utredning gjorts veckan innan Skolinspektionens besök. Skolinspektionen har tagit del av den utredning som gjorts. Av intervju med rektorn framgår även att skolan ska sätta in de åtgärder som krävs utifrån det som framkommer av utredningen.

Rättslig reglering

Om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (5 kap. 9 § skollagen).

Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Joakim Öberg.

Utredaren Sara Angeria har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Clara Sjösten medverkat.